

Recenzja rozprawy habilitacyjnej, dorobku artystycznego, dydaktycznego i organizacyjnego dr Andrzeja Rułki

Wykształcenie

Andrzej Rułka ukończył Liceum Sztuk Plastycznych w Nałęczowie. W latach 1995–2000 studiował na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie na Wydziale Grafiki, gdzie uzyskał dyplom z wyróżnieniem w pracowni technik druku wklęsłego pod kierunkiem profesora Andrzeja Pietscha. W trakcie studiów odbył stypendia zagraniczne – w 1998 roku w Niemczech, we Frankfurcie nad Menem, oraz w 1999 roku w Finlandii, na Uniwersytecie Artystycznym w Turku. W 2013 roku ukończył studia doktoranckie na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, pracując w Pracowni Filmu Animowanego pod kierunkiem profesora Jerzego Kuci.

Doświadczenie zawodowe

Po ukończeniu studiów Andrzej Rułka rozpoczął działalność pedagogiczną. W latach 2000–2002 uczył w Liceum Plastycznym w Supraślu, a następnie w latach 2002–2016 pracował w Zespole Szkół Plastycznych w Jarosławiu. W latach 2004–2008 prowadził zajęcia z technik graficznych na kierunku Edukacja Artystyczna na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego. W latach 2010–2012 wykładał tam grafikę użytkową i multimedia, a w latach 2014–2017 zajmował się nauczaniem animacji w ramach studiów podyplomowych z grafiki komputerowej. Od 2017 roku pracuje jako adiunkt w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej, obecnie Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Przemyślu.

Jego twórczość koncentruje się na grafice, filmie animowanym i malarstwie. Oprócz działalności dydaktycznej aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym zarówno w Polsce, jak i na arenie międzynarodowej.

Andrzej Rułka jest członkiem Stowarzyszenia Twórców Filmu Animowanego, Eksperymentalnego i Wideo „STUDIO A” w Krakowie. Należy także do Międzynarodowego Stowarzyszenia Triennale Grafiki w Krakowie.

W trakcie swojej kariery zdobył wiele prestiżowych nagród w dziedzinie grafiki, ekslibrisu, malarstwa i filmu animowanego. Do najważniejszych należą: II nagroda na 11. Międzynarodowym Triennale Malarstwa Karpat – Srebrny Czworokąt 2024, wyróżnienie na Międzynarodowym Biennale Grafiki w Erywaniu w 2023 roku oraz nagroda Dyrektorki Gdańskiego Archipelagu Kultury w międzynarodowym konkursie ekslibrisu w 2022 roku. Zdobywał również wyróżnienia na festiwalach Arte Grafica Italiana w Padwie, Festiwalu Akordeonu w Krakowie oraz w wielu innych międzynarodowych i krajowych konkursach.

Jego prace były prezentowane na licznych prestiżowych wystawach indywidualnych i zbiorowych w Polsce oraz za granicą, m.in. w Przemyślu, Krakowie, Rzeszowie, Preszowie (Słowacja), Warszawie, Olsztynie, a także we Włoszech, Niemczech, Japonii i innych krajach.

Andrzej Rułka aktywnie zajmuje się również filmem animowanym – jego produkcje były prezentowane na wielu festiwalach filmowych, w tym na prestiżowym festiwalu OFAFA w Krakowie. Do jego najważniejszych filmów należą: Kółko, Kociarka, Ósmy dzień, Wczoraj,

dzisiaj, jutro, Pamięć i inne. Bierze także udział w międzynarodowych warsztatach animacji, np. w Lanckoronie, gdzie współpracuje z profesorem Jerzym Kucią.

Praca habilitacyjna “Japończyk – raport habilitacyjny”

Praca habilitacyjna Andrzeja Rułki zatytułowana Japończyk – raport habilitacyjny przedstawia nie tylko drogę zawodową i artystyczną autora, ale także stanowi głęboką introspektywną analizę jego rozwoju twórczego, inspiracji oraz filozoficznego podejścia do sztuki. Praca wyróżnia się poetyckim i osobistym stylem, który balansuje między dziennikowymi zapisami a refleksją naukową nad sztuką.

Tekst nie ma klasycznej akademickiej struktury, lecz przypomina strumień świadomości, w którym przeplatają się osobiste doświadczenia, wspomnienia, refleksje artystyczne oraz kluczowe momenty kariery autora. Rułka łączy narrację z analizą technik graficznych, sztuki linorytu i inspiracji kulturą japońską. Jego język jest obrazowy, metaforyczny, nasycony odniesieniami do zapachu, dźwięku i doznań dotykowych, co przyczynia się do silnej zmysłowej ekspresji.

Autor szczegółowo opisuje proces twórczy w grafice, zwłaszcza w technice linorytu. Podkreśla relację między materiałem, narzędziami a fizycznym wysiłkiem, jakiego wymaga ta technika. Aspekt ten posiada wysoką wartość merytoryczną, ponieważ nie tylko dokumentuje techniczne aspekty pracy, ale również ukazuje emocjonalny i filozoficzny wymiar procesu twórczego.

Kultura japońska jest kluczowym motywem przewijającym się przez całą pracę – od japońskich technik i materiałów (np. wyjątkowo głębokiej czerni Musou Black), przez odniesienia do tradycyjnych sztuk walki (karate kyokushin), aż po filozofię czasu i sztuki charakterystyczną dla wschodnioazjatyckiego kręgu kulturowego. Rułka dogłębnie analizuje istotę japońskiej estetyki i jej wpływ na kształtowanie jego własnego języka artystycznego.

Autor powraca do okresu studiów, kariery akademickiej oraz działalności w środowisku artystycznym Rzeszowa i Krakowa. Wiele jego doświadczeń jest związanych z mentorskimi relacjami, spotkaniami z innymi artystami i ich wpływem na jego twórczość. Ten wątek nadaje pracy charakter autobiograficzny, podkreślając ścisły związek sztuki z życiowymi etapami autora.

Język Rułki jest dynamiczny, ekspresyjny i subiektywny. Często posługuje się bogatymi metaforami, opisami synestezyjnymi oraz rytmiczną kompozycją zdań. W tekście pojawiają się fragmentaryczne zdania, które nadają mu poczucie intensywności i bezpośredniości doświadczenia. Niektóre fragmenty przybierają wręcz formę medytacji, co wzmacnia filozoficzny kontekst pracy.

Mimo że praca nie wpisuje się w klasyczne akademickie wzorce, spełnia wymagania merytoryczne. Zawiera dogłębne analizy technik graficznych i inspiracji artystycznych. Autor skrupulatnie dokumentuje swój proces twórczy, dostarczając dowodów na aktywność artystyczną, co jest kluczowe w kontekście habilitacji. W pracy odnaleźć można zarówno teoretyczne refleksje nad sztuką, jak i ich praktyczne zastosowanie w grafice, wzbogacone o osobisty wymiar doświadczeń twórcy.

Andrzej Rułka jest uznanym współczesnym grafikiem specjalizującym się w linorycie. Jego cykl Japończyk stanowi dowód mistrzowskiego opanowania tej techniki, której towarzyszy głęboka refleksja filozoficzna nad przemijaniem, tożsamością człowieka i zmiennością kultury. Artysta czerpie inspirację z japońskiej estetyki, łącząc ją z nowoczesną grafiką europejską, a jego prace wyróżniają się precyzją linii, symboliką i dynamicznym rytmem.

Linoryt jako technika wymaga niezwyklej precyzji i staranności w przygotowaniu, a Rułka traktuje ten proces jak rytuał artystyczny. Każda jego praca jest wynikiem długich godzin spędzonych nad kompozycją, światłem, rytmem linii i strukturą materiału. W ten sposób powstają przemyślane cykle graficzne, które często wpisują się w większe serie artystyczne.

Na szczególną uwagę zasługuje umiejętność Rułki w łączeniu tradycyjnych technik graficznych z nowoczesnymi metodami cyfrowymi, co pozwala mu tworzyć unikalne formy wizualne. Eksperymentuje z różnymi podłożami, strukturami i kombinacjami druku, aby pogłębić wyrazistość swoich dzieł. Dzięki temu jego grafiki przekraczają granice klasycznego linorytu, otwierając nowe możliwości dla współczesnej sztuki wizualnej.

Jednak twórczość Rułki nie ogranicza się jedynie do linorytu. Artysta zajmuje się także malarstwem, w którym łączy klasyczne i nowoczesne podejścia, tworząc unikalny język wizualny. Jego obrazy łączą elementy ekspresjonizmu z minimalizmem, co daje intrygujący kontrast między emocjonalnością a precyzyjnym porządkiem. Korzystanie z monochromatycznych palet kolorystycznych w połączeniu z dynamicznym rysunkiem pozwala mu osiągnąć silny efekt wizualny.

Ważnym aspektem jego działalności artystycznej jest również film eksperymentalny i animacja. Andrzej Rułka postrzega animację jako narzędzie do wyrażania abstrakcyjnych myśli i emocji. Jego filmy animowane, prezentowane na międzynarodowych festiwalach, łączą tradycyjną animację rysunkową z graficzną abstrakcją. Charakteryzują się bogactwem wizualnym i innowacyjnym podejściem do ruchu oraz narracji. Rułka chętnie eksperymentuje z techniką, łącząc różne metody animacyjne, co nadaje jego pracom niepowtarzalny charakter.

Działalność pedagogiczna i wpływ na młode pokolenie artystów

Andrzej Rułka to nie tylko aktywny artysta, ale również pedagog o znaczącym wpływie na swoich studentów. Jego praca na uniwersytetach i w szkołach artystycznych przyczyniła się do ukształtowania nowej generacji grafików i animatorów, którzy czerpią inspirację z jego technik, filozofii oraz innowacyjnego podejścia do sztuki.

Jego metoda dydaktyczna polega nie tylko na przekazywaniu umiejętności technicznych, ale przede wszystkim na rozwijaniu krytycznego myślenia i indywidualnego języka artystycznego studentów. Stosuje połączenie wykładów teoretycznych i ćwiczeń praktycznych, w ramach których studenci nie tylko uczą się tradycyjnych metod, ale również eksperymentują, poszukując własnych środków wyrazu.

Andrzej Rułka aktywnie uczestniczy w licznych międzynarodowych projektach edukacyjnych, w tym w programie Erasmus+, w ramach którego prowadził wykłady na temat polskiej animacji i grafiki na prestiżowych europejskich uczelniach. Współpracował z instytucjami w Niemczech, Hiszpanii, Finlandii i Japonii, co pozwoliło mu wzbogacić swoje metody nauczania o różnorodne podejścia kulturowe i wdrożyć je do polskiego systemu edukacji artystycznej.

Działalność organizacyjna i kuratorska

Oprócz działalności artystycznej i dydaktycznej Rułka angażuje się również w działalność ekspercką i kuratorską. Jako kurator organizował i współorganizował liczne wystawy, których celem była prezentacja współczesnej grafiki i animacji zarówno w Polsce, jak i na międzynarodowej scenie artystycznej.

Dzięki swojej wiedzy i rozległej sieci kontaktów potrafił zintegrować artystów różnych pokoleń i stylów, tworząc platformę do wymiany doświadczeń i dialogu artystycznego. Jego działalność organizacyjna nie ogranicza się jedynie do wystaw – obejmuje także warsztaty, wykłady i panele dyskusyjne, które wspierają edukację i rozwój młodych talentów.

Konkluzja

Praca Japończyk – raport habilitacyjny stanowi fascynujące połączenie manifestu artystycznego, refleksji filozoficznej oraz specjalistycznego opracowania na temat sztuki graficznej. Autor jawi się jako myśliciel o głębokim spojrzeniu i doświadczony praktyk, który umiejętnie splata swoje osobiste doświadczenia z działalnością artystyczną. Tekst ten jest nie tylko istotnym wkładem w teorię grafiki, ale również osobistym świadectwem roli sztuki w życiu jednostki. Mimo że jego forma może odbiegać od tradycyjnych akademickich standardów, to jego wartość merytoryczna i głębia są niezaprzeczalne.

Andrzej Rułka to uznany grafik, malarz i twórca filmów animowanych. Jego kariera zawodowa obejmuje bogate doświadczenie pedagogiczne, znaczący dorobek artystyczny doceniony na arenie międzynarodowej oraz aktywną działalność w organizacjach branżowych. Twórczość Rułki jest silnie inspirowana sztuką i kulturą Japonii, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w jego cyklach graficznych, jak i w animowanych filmach.

Habilitacyjna praca Andrzeja Rułki kompleksowo przedstawia jego działalność artystyczną, pedagogiczną i naukową. Od wielu lat aktywnie przyczynia się on do rozwoju grafiki i animacji zarówno w Polsce, jak i na arenie międzynarodowej. Jego twórczość – obejmująca linoryt, malarstwo oraz film eksperymentalny – cechuje się wysokim poziomem technicznym i conceptualnym. Jednocześnie jego zaangażowanie pedagogiczne oraz współpraca z licznymi instytucjami potwierdzają jego wkład w rozwój młodych artystów. Praca ta świadczy nie tylko o wyjątkowej erudycji autora, ale także o jego umiejętności łączenia teorii z praktyką oraz poszukiwania nowych środków wyrazu wizualnego.

Rułka nieustannie eksploruje nowe podejścia artystyczne, które pozwalają mu angażować współczesną publiczność, jednocześnie czerpiąc inspirację z bogatych kontekstów historycznych i kulturowych. Jego prace nie są jedynie estetycznymi obiektami, lecz także głębokimi komentarzami na temat zagadnień społecznych, kierunków artystycznych i koncepcji filozoficznych. W swojej działalności kładzie nacisk nie tylko na własny rozwój twórczy, ale również na edukację, przekazując swoją wiedzę i doświadczenie kolejnym pokoleniom artystów.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe aspekty, rekomenduję przyznanie habilitacji Andrzejowi Rułce. Jego wkład w dziedzinę grafiki i animacji jest niepodważalny, podobnie jak jego działalność pedagogiczna i organizacyjna, która wzbogaca zarówno krajowy, jak i międzynarodowy dyskurs artystyczny.

Jego zdolność do innowacji, eksperymentowania oraz jednoczesnego zachowania głębokiego szacunku dla tradycyjnych technik czyni go jednym z najbardziej znaczących artystów swojego pokolenia. Działalność dydaktyczna i kuratorska, którą prowadzi, stanowi istotny wkład w rozwój sceny artystycznej, co jednoznacznie zasługuje na uznanie i wsparcie środowiska akademickiego.

Ostrava, 5 marca 2025

dr hab. Marek Sibinský